

PTP-systemets framtid

Arbetsgruppen

- Carl Hellström (sammankallande)
- Andreas Karlsson
- Linus Olsen
- Maria Nermark
- Martin Björkling (kansli)

Bakgrund

Uppdrag:

- “utreda fördelar och risker med en förlängd utbildning som leder till legitimation där PTP ersätts av krav på mer verksamhetsförlagd utbildning”. (*ur det politiska programmet som antogs vid kongressen 2020*)
- Arbetsgruppens tolkning: Även se över om det går att förbättra PTP-systemet.
- Lägga fram ett förslag till inriktningsbeslut till kongressen 2023

Ytterligare bakgrund – två motioner till kongressen 2020:

- PTP:ns framtid
- Utred möjligheterna att reformera PTP-systemet

Ur politiska programmet

Praktisk Tjänstgöring för psykologer (PTP) PTP-tjänstgöringen har stor betydelse för träning av de kunskaper och färdigheter psykologer fått under utbildningen. Den hittillsvarande tillämpningen av PTPramverket har även innehållit stora utmaningar som t.ex. begränsade tillämpningsområden, risk för rättsosäker bedömning och i vissa fall en alltför hög arbetsbörda med en bristande arbetsmiljö som följd.

Sveriges Psykologförbund ska arbeta för att säkerställa att PTP:n uppfyller de krav som Socialstyrelsen ställer, att kravnivån blir rimlig och att arbetsmiljön för PTPpsykologer är god. Förbundet ska också arbeta för att minimera risken att PTPpsykologer blir underkända på grund av otydlighet i kraven.

*Psykologyrket är inom kort det enda legitimationsyrke vars utbildning regleras inom högskoleförordningen men där examen inte innebär legitimation. **Sveriges Psykologförbundet ska utreda fördelar och risker med en förlängd utbildning som leder till legitimation där PTP ersätts av krav på mer verksamhetsförlagd utbildning.***

Arbetsgruppens tidplan

Åtgärd	Tidpunkt för färdigställande
Arbetsgrupp inrättas och påbörjar arbete	Februari 2021
Arbetsgruppen redovisar arbete på RK	Maj 2021
Första utkast presenteras för styrelsen	Oktober 2021
Andra utkast antas av styrelsen	April 2021
Förslaget presenteras på rådskonferens	Maj 2022?
Sista utkast förankras med föreningars input	Juni 2021 – November 2022
Skickas till kongressledamöter	April 2023
Förslaget antas eller faller på kongress	Maj 2023

Arbetsprocessen – so far

Interna möten: Problemanalys

Externa möten:

- Studenter
- Studierektorer för PTP-program inom regioner
- Studierektorer för psykologiska institutioner vid lärosäten

Problemanalys

- **PTP kommer få svårare att fungera när läkarnas AT snart försvinner?** Då är endast psykologerna (tillsammans med kiropraktor och naprapat) kvar som har en verksamhetsförlagd praktik av de 23 legitimeringsgrundande yrkena. Resterande, bland annat läkare och psykoterapeut, får leg i samband med examen.
- **Det finns variationer i kvalitet inom PTP-systemet.** Vissa får ett mycket lärorikt år, men andra uttrycker att det inte ger mycket. Olika handledare tolkar kraven olika. Genom att föra in momenten i utbildningen skulle lägsta nivån kunna höjas för momentet.
- **De krav som Socialstyrelsen ställer på PTP:n är låga och öppna för olika tolkningar.** Dessutom är det svårt att granska att handledarna gör riktiga beslut gällande PTP-psykologen. Detta leder till en rättsosäker prövning för psykologen.
- **Problematiskt att socialstyrelsen examinerar övrigt-delen.** Det är en märklig ordning att Socialstyrelsen, som är en myndighet vars uppdrag är att kvalitetssäkra sjukvården, ska granska "övrigt"-delen av PTP:n som inte berör klinisk psykologi. Det är inte bra att Socialstyrelsen kan hindra en duktig klinisk psykolog från att verka självständigt med legitimeringsansvar bara för att de bedömer att "övrigt arbete"-delen har brister.
- **Det skulle bli tydligare lärandemål på universitetet.** Dessutom skulle det ge möjlighet att fler psykologer fick se fler verksamheter genom randning. Det är svårt att dela upp sin PTP inom olika områden idag. Dessutom skulle bedömningsmålen kunna tydliggöras och kvalitetssäkras på ett annat sätt inom ramen för utbildningen jämfört med handledare som inte är vana att arbeta med bedömning.

Fördelar med PTP-systemet

- PTP ger möjlighet att arbeta med det man har skaffat sig en yrkesexamen inom. Och det är ett utbildningsår, man måste inte vara lika skicklig i början som mot slutet.Handledaren ska hjälpa en lägga upp en bra progression. Samtidigt är det i skarpt läge. Man har samma ansvar som handledaren, och har självständig ställning.
- PTP-året ger en grund för att psykologyrket ska vara yrkesförberedande. Ska alla de färdigheterna läggas in i utbildningen så behöver utbildningen dels förlängas och dels förändras. Det kan finnas risker att vissa teoretiska momenten på utbildningen “puttas ut” om det inte anses nödvändiga om utbildningen ska få in fler moment.

Tänkbara modeller (skisser)

Psykologprogrammet	PTP?	Legitimation	Förklaring
6 års studier	Nej	Vid examen	PTP förs i sin helhet in i utbildningen.
5,5 års studier	Nej	Vid examen	Kliniska delar av PTPn förs in med höjda kvalitetskrav som en sista praktiktermin, men där "övrigt"-momentet plockas bort.
5 års studier	1 år	Efter PTP	PTP behålls och utvecklas i samklang med ST-psykolog (liknande läkarnas BT).
5 års studier	1,5 år	Efter PTP	PTP förlängs och kvalitetsgranskas i syfte att psykologen ska randa fler verksamhetsområden.

...fler möjliga modeller?

Axplock av input från externa möten

- Studenter:
 - Vikten av långsiktig handledning
 - Lön/CSN – hur blir löneutvecklingen med förlängd utbildning?
- Studiorektorer PTP-program:
 - Om vi har PTPn på universiteten, så blir det längre från den kliniska vardagen.
 - Mer kliniskt fokus på PTP/utbildning?
- Studiorektorer Lärosäten:
 - Svårt att kompensera med mer VFU i utbildningen om PTP försvinner
 - Viktigt ha kvar bredd
 - Viktigt att fokusera på helheten i utbildningen, inte bara föra in PTPn

Slutsatser so far...

...Ju mer arbetsgruppen utforskar frågan, desto mer komplex inser vi att den är.

Borde ett system som ersätter PTP få en tydligare koppling till Specialistutbildningen?

Framåt

- Fortsätta analysera input från (fler) externa möten
- Två spår?
 - Ett långsiktigt, visionärt (vart vill vi nå?)
 - Ett kortsiktigt (vart kan vi komma inom rimlig tid?)
- Lämna ett första utkast till styrelsen i höst

**Vi ser fram emot att presentera förslaget på
nästa rådskonferens 😊**